

Sygn. akt VII U 406/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Winczewski

Protokolant: sekr. sądowy Artur Kluskiewicz

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy M. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

z udziałem zainteresowanej (...) sp. z o.o. w A.

o zwrot zasiłku chorobowego

na skutek odwołania M. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 19 marca 2018 r., nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ubezpieczony nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek od nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres do dnia doręczenia mu zaskarżonej decyzji.

SSR Marcin Winczewski

Sygn. akt VII U 406/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 19 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. zobowiązał M. Ż. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 3.611,87 zł wskazując, iż na należność tę składa się kwota 3.228,12 zł z funduszu chorobowego za okres od 15 czerwca do 12 lipca 2016 r. oraz kwota 383,75 zł stanowiąca odsetki. W uzasadnieniu podano, iż (...) sp. z o.o. w A. wypłaciła mu zasiłek chorobowy za sporny okres we wskazanej wysokości. Ponadto ubezpieczony był zgłoszony do ubezpieczenia zdrowotnego przez Stowarzyszenie na Rzecz (...), z tytułu umowy zlecenia i na tej podstawie w dniu 3 lipca 2016 r. wykonywał czynności, tj. sędziował Turniej (...) o Puchar Miasta i Gminy G.. Z tego względu nie przysługiwał mu zasiłek chorobowy za sporny okres, jest więc on świadczeniem nienależnym i podlega zwrotowi.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. Ż., w zakresie naliczonych odsetek, domagając się jej zmiany i stwierdzenia, że nie ma obowiązku zapłaty odsetek za okres od dnia następującego dniem wypłaty świadczenia do dnia wydania decyzji. W uzasadnieniu wskazał, że nie ma podstaw do obliczania odsetek od daty wypłaty zasiłku, a dopiero od daty wymagalności.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 25 maja 2018 r. (k. 10) zawiadomiono o toczącym się postępowaniu i możliwości przystąpienia do sprawy (...) sp. z o.o. w A., która nie zajęła jednakże w sprawie jakiegokolwiek stanowiska.

Postanowieniem w toku rozprawy z dnia 19 czerwca 2018 r. zawieszono postępowanie w sprawie na zasadzie art. 177 § 1 pkt 5 k.p.c. (k. 17), z uwagi na niestawiennictwo obu stron. Zostało ono podjęte, na wniosek ubezpieczonego, postanowieniem z dnia 18 lutego 2019 r. (k. 23).

Podczas rozprawy w dniu 21 marca 2019 r. M. Ż. oświadczył, że nie skarży wydanej decyzji w zakresie roszczenia głównego, a domaga się jej zmiany w zakresie odsetek do dnia doręczenia mu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją nr (...) z dnia 19 marca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. zobowiązał M. Ż. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 3.611,87 zł wskazując, iż na należność tę składa się kwota 3.228,12 zł z funduszu chorobowego za okres od 15 czerwca do 12 lipca 2016 r. oraz kwota 383,75 zł stanowiąca odsetki za okres od dnia następującego po dniu wypłaty świadczenia do dnia wydania decyzji. Ponadto odsetki będą naliczane w dalszym ciągu za okres od dnia następującego po dniu wydania decyzji do dnia uregulowania całej należności.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: decyzja ZUS z dnia 19 marca 2018 r. – k. 10-11 akt ZUS; przesłuchanie ubezpieczonego – k. 30-31, nagranie – k. 33)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach ZUS, , których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu, a także na podstawie wiarygodnego przesłuchania ubezpieczonego.

Podkreślenia wymaga, że stan faktyczny sprawy był bezsporny, a rozstrzygnięcia wymagała wyłącznie kwestia prawna, tj. od jakiej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych może żądać od strony zapłaty odsetek od nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczeń społecznych. M. Ż. zarówno w odwołaniu, jak i w toku rozprawy w dniu 21 marca 2019 r. jednoznacznie wskazał, że nie kwestionuje swego obowiązku co do zwrotu należności głównej, tj. wypłaconego zasiłku za okres od 15 czerwca do 12 lipca 2016 r. Domagał się jednakże zmiany decyzji w ten sposób, że nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek od nienależnie pobranego zasiłku za okres do dnia doręczenia mu tej decyzji. Do tego żądania pozwany nie odniósł się w żaden sposób, poprzestając na argumentowaniu swego stanowiska co do nienależnie pobranego świadczenia, w którym to zakresie przecież ubezpieczony decyzji nie podważał.

Stosownie do art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm. ; powoływana dalej, jako „ustawa systemowa”) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia musi się odbyć w drodze wydania decyzji administracyjnej i dopiero od momentu jej skutecznego doręczenia na osobie zobowiązanej ciąży obowiązek ich zwrotu. Również obowiązek zapłaty odsetek jako świadczenia wtórnego aktualizuje się dopiero w momencie poinformowania strony zobowiązanej do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń o takim obowiązku. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w treści przepisów art. 84 ust. 4 i ust. 7 ustawy systemowej, w których użyto sformułowania „kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustalone prawomocną decyzją” oraz „uprawomocnienie się decyzji ustalającej te należności”. Zatem przyjąć należy, że „żądanie zwrotu” nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie

osobie obowiązanej stosownej decyzji administracyjnej. Z tą chwilą następuje też wymagalność roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego i dopiero od chwili doręczenia decyzji administracyjnej dotyczącej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia powstaje obowiązek zapłaty odsetek od kwoty nienależnie pobranego świadczenia (tak SA w Białymstoku w wyroku z dnia 4 lipca 2018 r., III AUa 388/18, Legalis nr 1824201).

Zasadą określoną w prawie cywilnym, odnoszącą się do odsetek, co zupełnie pominął organ w decyzji, jest możliwość ich żądania w razie opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia (art. 481 § 1 k.c.), jednakże określenia, od kiedy należą się odsetki od świadczeń z ubezpieczenia społecznego, także od świadczeń podlegających zwrotowi, należy poszukiwać w prawie ubezpieczeń społecznych, a nie w prawie cywilnym. Określenie terminu, od kiedy dłużnik – pobierający nienależne świadczenie z ubezpieczenia społecznego – opóźnia się z jego zwrotem, nie jest objęte odesłaniem zawartym w art. 84 ustawy systemowej. Nie jest to materia „zasad prawa cywilnego”, lecz prawa ubezpieczeń społecznych (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 210/09, Lex nr 585713). Odesłanie do prawa cywilnego w kwestii naliczania i ustalania odsetek oznacza, że organy ZUS powinny naliczać odsetki ustawowe (art. 359 § 2 k.c.) od dnia doręczenia decyzji obligującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (tak B. Gudowska [w:] B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz, C.H. Beck 2011). „Żądanie zwrotu” nienależnie pobranego świadczenia następuje przez doręczenie dotyczącej tego decyzji (roszczenie staje się wymagalne w tym momencie, a nie w czasie spełniania świadczeń). Z tą chwilą następuje też wymagalność (w znaczeniu art. 359 § 2 k.c.) roszczenia o odsetki, gdyż od tej chwili dłużnik pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia głównego (art. 481 § 1 k.c.). Z tą też chwilą rozpoczyna się bieg (art. 120 § 1 k.c.) przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek (zob. wyroki SN z dnia 16 grudnia 2008 r., I UK 154/08, OSNP 2010/11-12/148 i z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 210/09, Lex nr 585713 oraz wyrok SA w Gdańsku z dnia 5 października 2017 r., III AUa 555/17, Legalis nr 1712709). Tak więc o ile zaskarżona decyzja odpowiada prawu co do zasady, to orzeczenie o obowiązku zapłaty odsetek za okres od dnia następnego po dniu wypłaty świadczenia do dnia wydania decyzji, uznać należy za wadliwe i w tym właśnie zakresie – zaskarżonym przez ubezpieczonego – podlegało ono zmianie, o czym orzeczono w wyroku.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSR Marcin Winczewski